

Το μυστήριο της Εκκλησίας κατά το άρθρο 3 παρ. 1 του Συντάγματος (Δημήτρης Σπηλιώτης, Εφέτης ΔΔ)

[/ Πεμπτουσία](#)

1. Εκκλησία, κατά την Πατερική Θεολογία, είναι ο Θεανθρώπινος Οργανισμός που συγκροτεί ο Χριστός, εν ονόματι του Οποίου και δια του Παρακλήτου τα ζώντα μέλη της, κληρικοί, μοναχοί και λαϊκοί (βαπτισμένοι), μέσα κυρίως από την προσευχή, τη συμμετοχή στην πνευματική και μυστηριακή της ζωή και την τήρηση των εντολών και του θελήματος του Θεού, μετατρέποντας τη φιλαυτία σε φιλοθεία και την ιδιοτέλεια σε πραγματική αγάπη, καθαίρονται στην καρδιά, φωτίζονται στο νου και φτάνουν στη μέθεξη των άκτιστων ενεργειών του Θεού, αναλόγως της ποικίλης Θείας Χάριτος, προγευόμενοι την τελική φανέρωση της Θείας Δόξας. (Κάθε ορισμός της έννοιας “Εκκλησία” είναι εκ προοιμίου ατελής, καθώς δεν είναι δυνατή η ολοκληρωμένη διατύπωση του νοήματος της λέξης, διότι, πρωτίστως, η Εκκλησία δεν ορίζεται, αλλά βιώνεται. Η λέξη πάντως προέρχεται από το ρήμα εκκαλώ και σημαίνει τη σύναξη, ως αποτέλεσμα κλήσης-πρόσκλησης).

2. Η Εκκλησία είναι το κεντρικό μυστήριο του Χριστιανισμού. Το μυστήριο αυτό, σύμφωνα με τη διδασκαλία του Αποστόλου Παύλου, έγκειται στην υπέρλογη και αδιάσπαστη σχέση Χριστού και Εκκλησίας, κατά τρόπο που, πράγματι, ο Χριστός, ως σαρκωθείς Λόγος του Θεού, αποτελεί την κεφαλή της Εκκλησίας και η Εκκλησία, ως κοινωνία προσώπων, διαμορφώνει το σώμα του Χριστού, το συμπλήρωμά Του.

Ειδικότερα, τα μέλη της Εκκλησίας ενσωματώνονται στον Χριστό και ο Χριστός ενοικεί σε καθένα από αυτά, καθώς δεν είναι δυνατό να διαχωριστεί από το σώμα Του. Προς τούτο, άλλωστε, κατά την Ευχαριστία, ο άρτος και ο οίνος μεταβάλλονται, δια του Παρακλήτου, σε Σώμα και Αίμα Χριστού. Κάθε μέλος δε της Εκκλησίας συνδέεται άμεσα με την κεφαλή, τον Χριστό. Όσοι όμως, μολονότι βαπτίστηκαν, δεν ανταποκρίνονται θετικά στην κλήση-πρόσκληση του Θεού Λόγου, παραμένουν, όχι ενεργεία, αλλά δυνάμει μέλη του σώματός Του.

3. Η Εκκλησία, κατά την Εμπειρική Δογματική, είναι (αθροιστικά) Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική. (α) Μία, γιατί είναι το Σώμα του Χριστού. Δεν υπάρχουν εκκλησίες, έξω από τη Μία Εκκλησία. Διαφορετικές χριστιανικές κοινότητες και ομολογίες δεν συνιστούν Εκκλησία. Μία Εκκλησία σημαίνει επίσης ενότητα πίστης. Η διάρρηξη της ενότητας στην πίστη χαρακτηρίζεται αίρεση και σχίσμα. (β) Αγία, γιατί αγιάζεται από την κεφαλή της, τον Χριστό, η αγιότητα του Οποίου διαχέεται

και στα μέλη του Σώματός Του, ανεξαρτήτως του ότι πολλά από αυτά είναι ασθενή, αφού σκοπός της Εκκλησίας είναι η θεραπεία και ο αγιασμός των μελών της (κάθαρση, φωτισμός, θέωση), στις τάξεις των οποίων ο Εσταυρωμένος καλεί-προσκαλεί όλους τους ανθρώπους. (γ) Καθολική, αφενός γιατί κατέχει όλη την αλήθεια και την πράξη, αφετέρου γιατί περιλαμβάνει όλη τη δημιουργία. Η καθολικότητα της Εκκλησίας εκφράζεται μέσα από κάθε τοπική Εκκλησία, η οποία είναι σε μικρογραφία ολόκληρη η Εκκλησία, με τον Χριστό και τα μέλη της, ζώντα και κεκοιμημένα. (δ) Αποστολική, γιατί οικοδομήθηκε στην πίστη και τη διδασκαλία των Αποστόλων, διάδοχοι των οποίων είναι οι Επίσκοποι της Εκκλησίας.

4. Ο εκκλησιασμός του ανθρώπινου προσώπου δεν είναι ατομική υπόθεση. Είναι κατεξοχήν κοινωνική. Η Εκκλησία δεν σκοπεύει στη σωτηρία ενός εκάστου, αλλά της κοινωνίας των μελών της, με τελικό σκοπό την ενοποίηση των πάντων. Την παραδοχή αυτή ο ολιγογράμματος, πλην Πνευματοφόρος, Γέροντας (Άγιος) Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης (7-2-1906/2-12-1991) διατύπωνε ως εξής: «Κανείς δεν πρέπει να θέλει να σωθεί μόνος του, χωρίς να σωθούν και οι άλλοι. Είναι λάθος να προσεύχεται κανείς για τον εαυτό του, για να σωθεί ο ίδιος. Τους άλλους πρέπει να αγαπάμε και να προσευχόμαστε να μην χαθεί κανείς. Να μπουν όλοι στην Εκκλησία. Αυτό έχει αξία. [...] Όταν ξεχωρίζουμε τον εαυτό μας δεν είμαστε χριστιανοί. Αληθινοί χριστιανοί είμαστε όταν αισθανόμαστε βαθιά ότι είμαστε μέλη του μυστικού σώματος του Χριστού, της Εκκλησίας, με μια συνεχή σχέση αγάπης. Όταν ζούμε ενωμένοι εν Χριστώ, δηλαδή όταν ζούμε την ενότητα μέσα στην Εκκλησία Του με το αίσθημα του ενός. Γι' αυτό ο Χριστός προσεύχεται στον Πατέρα Του λέγοντας "ίνα ώσιν εν". Το λέει και το ξαναλέει και οι Απόστολοι παντού το τονίζουν. Αυτό είναι το μεγαλύτερο βάθος, η μεγαλύτερη έννοια που έχει η Εκκλησία. Εκεί βρίσκεται το μυστήριο. Να ενωθούν όλοι σαν ένας άνθρωπος εν Θεώ. [...]» (Ιερά Μονή Χρυσοπηγής, Χανιά 2015, ΑΓΙΟΥ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΟΥ ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ, ΙΓ' έκδοση, σελ. 219-220).

5. Το εκκλησιαστικό γεγονός έχει παίξει καταλυτικό ρόλο σε αυτόν εδώ τον τόπο. Η Ορθόδοξη Εκκλησία στα ζοφερά χρόνια της δουλείας διέσωσε τον Ελληνισμό, διατηρώντας τις παραδόσεις, τα ήθη και τον σύνδεσμο με την αρχαιότητα και το Βυζάντιο, θερμαίνοντας τα ιδανικά του Γένους, καλλιεργώντας τα ελληνικά γράμματα και, κυρίως, διαφυλάσσοντας την αγιαστική ενοίκηση του Χριστού στα μέλη του εκκλησιαστικού σώματος. Στον αγώνα δε της εθνικής ανεξαρτησίας, η Εκκλησία υπήρξε η ζωογόνα και κινητήρια δύναμη. Άρα, η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Ελλάδα είναι στενά συνυφασμένη με το Ελληνικό Κράτος, ώστε να είναι δικαιολογημένο το παράθυρο που άνοιξε ο συνταγματικός νομοθέτης στο

μυστήριο της Εκκλησίας από το Σύνταγμα του 1844 και κρατά ανοικτό σε όλα τα επόμενα Συντάγματα έως και το ισχύον Σύνταγμα του 1975 (άρθρο 3 παρ. 1). Αναφέροντας, δηλαδή, ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδας γνωρίζει κεφαλή της τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό. (Πρέπει να σημειωθεί ότι το θεμέλιο τέθηκε λίγα χρόνια νωρίτερα, όταν στην έκθεση που υποβλήθηκε στην Αντιβασιλεία από την επταμελή Επιτροπή, η οποία συγκροτήθηκε με το από 15/27-3-1833 Διάταγμα, προκειμένου να εξακριβωθεί υπεύθυνα η εκκλησιαστική κατάσταση που επικρατούσε σε ολόκληρη τη Χώρα, γινόταν δεκτό ομόφωνα ότι η Εκκλησία του Βασιλείου της Ελλάδος πνευματικώς δεν γνωρίζει κανέναν αρχηγό ή κεφαλή της, παρά μόνον Αυτόν τον Θεμελιωτή της Εκκλησίας, τον Ιησού Χριστό).

(συνεχίζεται)